

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrletno 3.50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrletno 4 K; za Ameriko za pol leta 9.50 K za četrletno 4.80 K

Posamezna številka 18 v.

Reklamacije so poštne prose. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna peti vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

19. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 15. februarja 1910.

Leto XIII.

NA SLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Državni zbor.

V Ljubljani, 13. februarja.

Dne 22. t. m., če se sme verjeti poluradnim vestem, se snide zopet državni zbor. In jutri se začne Bienenrothove konference s strankami. Najprej bo obravnaval s krščanskimi socialci, potem z nemškimi nacionalci in ča mu ne bo preveč slabo prihajalo, povabi tedaj polagoma še slovanske stranke k sebi. Nekam pozno se je gospodu baronu zasvetilo, da je sestanek državnega zbora še v drugih deželah dogodek, ki povzrokuje vladam včasih kolikor toliko brige, da je pa v Avstriji vsako novo zasedanje parlamenta ne le velika uganka, temveč poln koš ugank, ki bi jih pa vendar vlada morala reševati, če hoče biti vlada.

V zadnjem zasedanju, ki je imelo celo vrsto dramatičnih momentov prvega reda, se je za dobro enega leta izpremenil pravilnik, končala obstrukcija Slovanske enote in odvalil Bienenroth kamen od srca. Tako se mu je olajšalo, da je kar pozabil na vse druge težave in malodani zapel: Dajte mi gosli vsega sveta... Vladanje v Avstriji še mu je zazdelo tako lahko kakor ples v predpustu. A dočim se je šef naše vlade radoval, kako gladko bo dobil rekrute, proračun in nove davke, so stranke, ki so pri koritu in stranke, ki bi rade prisle do korita, ugibale in snovale načrte in spletkarile, doker se ni glasoviti položaj tako zavozljal, da se je ekscelencija ustrašila, ker ji živ krst ne zna povedati, kako bi se dala reč razvozlati.

Baron Bienenroth je državnik posebne vrste. Rad bi imel v parlamentu same vladne stranke. Ampak vse bi ga morale podpirati kar zato, ker je on gospod baron Bienenroth in ker mu je zelo všeč, biti ministrski predsednik. Večinoma celo misli in verjame, da je to mogoče; zakaj, da so politične stranke produkti različnih gospodarskih in kulturnih razmer, vsled česar imajo tudi različne zahteve in cilje, kar utemeljuje boj med njimi, je gospodu Bienenrothu doslej menda še popolnoma neznan. Zato tudi ne razume, da mora ministrski predsednik v Avstriji imeti nekoliko svojega programa in ob vsem posredovanju med nasprotji vendar tudi toliko poguma, da ve, kam se ima postaviti.

Parlament in kar je z njim v zvezi, stoji nedvomno v znamenju nacionalnih nasprotij. Splošna in enaka volilna pravica, dasi je meso postala kot nacionalen kompromis, je temeljito izpremenila prejšnje razmerje v parlamentu in znatno povečala slovansko moč. Ni se čuditi, da izkušajo slovanske nacionalne stranke izrabiti svojo korist in doseči zase, kar je mogoče. V stremljenju teh strank je sicer veliko egoizma, ki ne prinaša prizadetim narodom ničesar, toda poleg tega je vendar tudi nekaj neizogibnega dviganja zapostavljenih narodov. Ob splošni in enaki volilni pravici postaja nadvlada Nemcev nad drugimi narodi nemogoča.

Nemško-nacionalne stranke, katerim so se v šovinizmu pridružili krščanski socialci, hočejo varovati svoje predpravice z vsemi sredstvi. Temu se ni čuditi. Kapitalistični svet se temelji na nadvladi; kdor jo ima, je ne da rad iz rok. Ampak kar velja za nemške nacionalce, ne more veljati za avstrijsko vlado, naj bo že kateregakoli imena. Ko je splošna volilna pravica postala zakon, je moralo biti za vsako vlado jasno, da je to le prvi korak na poti do enakopravnosti in po tem izpoznanju bi morala vlada uravnati svoje delovanje. Od meščanskega

ministrskega predsednika se seveda ne more pričakovati, da prinese Slovanom na krožniku kar zahtevajo. Ne le sme, ampak naravnost mora se pa od njega zahtevati, da izpozna pot, ki se odpira bodočemu razvoju, da ne izkuša z vsemi močmi — ki so tako majhne! — ohraniti, kar umira, ampak da — bodisi že »previ no«, kakor se spodobi visokim državnikom — odstranjuje zapreke onemu razvoju, ki je neizogiben.

Največja napaka barona Bienenrotha je, da ne izpozna. Pred njegovimi očmi se izpreminjajo razmere in prihajajo novi položaji, a prevzvišeni je slep. Le slučaj, da Poljaki nimajo dovolj poguma, je doslej za silo omogočil ohranitev večine, ki ima pretežno nemški značaj. A takemu slučaju izroča gospod Bienenroth svojo usodo in verjame, da je dovolj močan za fundamentiranje avstrijske politike. V resnici je ta fundament tako ubožno slab, da se ekscelencija ne upa na njem začeti nobenega dela; državnemu zboru ne zaupa ničesar razven takozvanih državnih, v resnici vladnih potreb, za katere se v vsakem zasedanju razjoče. Čim ima svoje rekrute in provizoričen košček proračuna, je gospodu baronu najljubše, da je parlament zopet doma.

In tako se ne pride s perečimi socialnimi nalogami niti za korak naprej. V prestolnem govoru se je obetalo delavstvu daril kakor otrokom ob Miklavžu. Do današnjega dne so skoraj vse obljube ostale obljube. Da meščanske stranke niso imele veselja za delo na socialnem polju, je že res. Ampak izgovora ne bi imele, če jim ga ne bi omogočil nesposobni ministrski predsednik. Da se delavstvo že skoraj tri leta vodi za nos, je največ kriv baron Bienenroth.

Socialni pregled.

Odgovor trboveljske premogokopne družbe.

Pred kratkim smo objavili prošnjo, ki so jo vložili rudarji iz Zagorja, Trbovelj, Ojstrega in Hrastnika trboveljski premogokopni družbi za regulacijo akorda in mezd z ozirom na sedanje berasko plače, silno draginjo in z ozirom na obljubo ravnatelja Tentscherta, ki jo je bil dal delavcem dne 2. oktobra 1907, da bo upravni svet družbe v dveh letih sam zvišal plače. Sedaj so delavci dobili odgovor na svojo prošnjo, tak odgovor, da se zdi človeku naravnost nemogoč, ako pomisli, da je imela družba leta 1908 čistega dobička le malenkost 1,136.445 kron.

Da si morejo delavci napraviti svojo sodbo, objavljamo tukaj ves odgovor, ki se glasi:

Na Dunaju, 7. februarja 1910.

Št. D. 1284.

Gospodom delegatom rudarske zadruga skupina 2 v Zagorju, Trbovljah, na Ojstrem in v Hrastniku.

Po zrelem studiranju vseh zadevnih razmer obžalujemo, da moramo na Vašo vlogo z dne 23. januarja t. l. odgovoriti, da nam absolutno ni mogoče, uvaževati Vašo zahtevo glede na zvišanje plač.

Naprav draginji živil, ki jo navajate za utemeljevanje svoje zahteve, konstatiramo, da so se zaslužki delavcev od leta 1906 zvišali za 18 odstotkov in da je na drugi strani akord tako nastavljen, da vsak posamezni delavec ob primernem delu brez posebnega truda še celo mnogo več zasluži nego plačo, ki jo zahtevate.

Mi smo za izboljšanje delavnih razmer v zadnjih letih izvršili z izdatkom mnogih milijonov ob-

sežne tehnične izboljške, zlasti električne naprave za silo in razsvetljavo, zastave za oplakovanje (žlemanje) in strojno trganje. S temi napravami je delavcem nedvomno omogočeno, izvršiti mnogo več dela, torej tudi doseči mnogo večji zaslužek. Žal pa, da moramo konstatirati, da delovni vspeh kljub temu in vzlic omenjenemu zvišanju plač neprenehoma pada. Razlog je temu izključno pasivna resistenca, ki jo vrši delavstvo v popolnem nerazumevanju svojega dobička napram vsem tem novostim.

V teh razmerah je sklicevanje na obljubo bivšega obratnega ravnatelja inženirja Tentscherta, o katerem nam pa sploh ni nič znano, popolnoma brezpredmetno.

Pridobitveni stroški so od leta 1906 narasli za 20 odstotkov in so dosegli že tako višavo, da je vsako zvišanje izključeno.

Naši in interesi delavstva se morejo le tedaj pospešiti, če nastopajo delavci složno z nami v stremljenju, da se zviša plodnost rudnika.

Često izostajanje od dela in znatne globe, ki vsled tega po obratnem pravilniku teko v bratovsko skladnico, dokazujejo pomanjkanje volje za delo, vsled česar tudi občutno pada pridelek.

Positivno smo prepričani, da je akord tako nastavljen, da je ob primerni volji za delo zvišanje zaslužka za 50 odstotkov prav lahko mogoče. Delavstvu moremo torej le nujno priporočiti, naj opusti svoj sedanji sistem, tedaj se bodo tudi zaslužki znatno zvišali in bodo interesi družbe in delavstva bolje varovani. Nikakor ni naš namen, znižati zaslužke, kajti čim več zaslužijo naši delavci, tem ljubše nam je, le da se more višji delavski dohodek naravno doseči le z večjim delom.

S tem, da se začne kmalu obrat v savskem rovu in z novimi nakladalnimi napravami se bo delavni vspeh in s tem tudi zaslužek znatno zvišal.

V sedanjih razmerah nam je torej nemogoče, stopiti v obravnave radi zvišanja.

S spoštovanjem

Trboveljska premogokopna družba
Ranzinger.

Trboveljska premogokopna družba se tukaj postavlja v pozo uboge preganjane reve, kateri delajo hudobni delavci le zgago in ji prekrizavajo vse človekoljubne namene. Ampak odgovor družbe je hinavščina brez primere in njena prva trditev je navadna neresnica. Slavna družba pravi, da so se plače zboljšale, ampak delavci so grde lenobe, nimajo volje za delo in le zato premalo zaslužijo. Kako zavita je ta trditev, bi lahko dokazali z nestetimi primeri. Zadostuje naj tukaj le eden. Meseca novembra p. l. je zvozila partija 6 mož na trboveljskem vzhodnem revirju števil. 2 v 12 dneh 77 siht, producirala 6 vozičkov komadnega premoga po 1 K 20 vin., t. j. 7 K 20 vin., 138 vozičkov sipnega premoga po 1 K 5 vin., t. j. 144 K 90 vin., postavila osem »stemplov« po 60 vin., t. j. 4 K 80 vin. in napravila dvoje tal po 42 vin., t. j. 84 vin. Zaslužila je torej v 77 sihtah 181 kron 34 vin.; odtegnilo se ji je od tega zneska 63 K 34 vin. za razstreljivo. Ostalo ji je torej zaslužka 118 K, to je za delavca in štito 1 K 52 vin.; piši in reci krono dvainpetdeset vinarjev ali šestinsedemdeset krajcarjev! Da delavcem ni manjkala »volja za delo«, ampak da so se čim največ trudili, da bi kaj zaslužili, dokazuje to, da da se jim je za streljivo odtegnilo 63 K 44 vin. Kilogram dinamira velja 1 K 65 vin., zavoj za en strel 18

vin. in kapica za en strel 4 vin. Pripisali je torej le tlačanju mezde in slabemu delovnemu kraju, da niso mogli nič zaslužiti. Šele po dolgem tekanju in beračenju se je partiji zvišala plača na 2 kroni.

V istem revirju je istega meseca zaslužila neka partija po 1 K 88 vin., druga po 2 K 1 vin., tretja po 2 K 6 vin., od česar se morajo pričevati še visoki zneski za bratovsko skladnico in bolniško blagajno. Vso pošteno javnost pa vprašujemo, kako naj ob sedanjih draginjah živi družina s 1 krono 50 vin. na dan?

Slavna družba govori nadalje o velikih tehničnih reformah, ki jih je zadnja leta izvršila in ki so veljale milione. Delavstvo ne taji ne «reform», ne izdatkov, saj ve, da se je kolosalni denar izdal na njegov račun. In bi bile te reforme kaj vredne, bi bilo delavstvo gotovo zadovoljno. Ampak velik del teh «glasovitih» reform kaže le, da se dela pri trboveljski družbi brez vesti in da je družba sedla na limanice kasšnemu nadutemu ignorantu. To velja v prvi vrsti za fisto glasovito oplakovanje (žemanje), ki nima drugega uspeha, kakor da spravlja v večno nevarnost zdravje delavcev in onemogoča vsako sistematično delo. To dokazuje Zagorje, pa zapadni in vzhodni revir v Trbovljah. Kar ni v Zagorju po jamah v ogoju in plinu, to je v blatu in vodi. Pogostoma se pa zgodi, da obtiči vse odpravljane, ker rudarji ne morejo odpravljati premoga, če se do kolen v vodi in gostem blatu. Enako je v Trbovljah v vzhodnem revirju 2 in v zapadnem revirju, kjer so delavci vedno v nevarnosti radi plinov ter se hodniki na 20 do 30 centimetrov v vodi in blatu, včasih celo tako, da voda v rovu kar odplavi nakopani material. V takih razmerah morajo delavci delati za 2 K na dan. Zdravju škodljiva naprava je kriva, da je po 20 do 30 odstotkov delavcev, ki morajo nepretrgoma delati v močvirju, bolnih za revmatizmom in protinom.

Namesto da bi vodstvo družbe čenčalo o pasivni resistenci delavcev, bi bila že davno njena naloga, da bi bila poslala ljudi, ki res kaj razumejo o premogokopih, ne pa slamoglave čevkače, v jame, da bi spoznali, kakšno bedarijo je napravila z oplakovanjem. Saj bi tudi trboveljska družba lahko vedela, da metoda, ki je dobra za ene razmere, ni dobra za vse.

Tukaj se ne bomo bavili z vsami detajli, ampak mirne vesti prepuščamo sodbo javnosti.

Svetujemo pa rudarjem, kar jih je, ki niso prišli do spoznanja, naj odpro oči spričo tega nesramnega odgovora ter naj si ustvarijo moč, ki bo v bodoče lahko preprečila take oblastne odgovore. Rudarjem je treba močnejše organizacije. Kadar se bodo vsi do zadnjega oklenili svoje Unije, bo družba drugače govorila, ker bo vedela, da bi se taka prešernost maščevala nad njo.

Politični odsevi.

* **Spor v češki klerikalni stranki.** Diference v češki klerikalni stranki stalno naraščajo. Razcepjenost v stranki najbrž ne bo mogoče zadržati. V strankinih vodilnih krogih mislijo na ustanovitev nove češke konservativne stranke, podobno nemškemu centru. Nova stranka namerava kupiti brnski «Hlas naroda» s tiskarno vred. «Hlas naroda» bi potem postal strankino glasilo.

* **Žuganje nemškega cesarja.** V holandskem parlamentu se nadaljuje razprava o pismu, ki ga je baje pisal nemški cesar kraljici, da bo Nemčija zasedla holandsko zemljo, če Holandija ne pomnoži svojih obrambnih sredstev proti Angliji. Minister za zunanje zadeve je izjavil, da ni kraljica nikdar dobila tekega pisma ali brzojava, da tudi nikdar ni imela takega razgovora in da ni bil nikdar kdo pri njej s takim nalogom.

* **Italijanski parlament.** Rimska zbornica se je včeraj zopet sešla; po spominskih govorih za rajnim podpredsednikom sodrugom Costto in bivšim ministrom Majorana se je seja v znamenju žalovanja zaključila.

* **Zopet vstahke čete.** Voditelji makedonskih vstahkih čet, živeči na Grškem, ki so bili pred kratkim pomiloščeni, so ustanovili nove čete in hočejo z njimi vdreti na turško zemljišče. Vlada je poslala proti njim močne vojaške oddelke. V solunskem okraju so žandarji ustrelili četovodjo Jovana Serla in aretirali mnogo kmetov, češ, da so skrivali vstahke pri sebi.

* **O zbliznanju med Rusijo in Avstrijo** piše «Novoje Vremja» in naglašja, da bi bilo želeto, da pride do tega sporazumjenja. Toda Avstrija mora prej dokazati, da ima resno voljo za to sporazumjenje. V to naj bi Avstrija prenehala s poizkusi izzivati zapletaje na Daljnem Vzhodu, zakaj vsi ti poizkusi Rusiji ne morejo škodovati,

ker jo baje pred vsemi eventualnostmi varuje angleško-japonska zveza.

* **Ogrski ministrski predsednik graf Khuen-Hedervary** predloži vladarju abolicijo kazenskega postopanja proti Srbom, ki so bili v znanem zagrebškem procesu obtoženi in obsojeni radi «veleizdaje». Abolicija se razglasi že v najkrajšem času.

* **Bosanski deželni zbor** se snide na svoje prvo zasedanje meseca junija. Ko bo rešil proračun, bo takoj odgoden. Na daljše zasedanje se sestane šele meseca oktobra.

* **Izpremembra vlade v Črni gori** se napoveduje. V diplomatskih krogih se z vso gotovostjo zatrjuje, da je padec ministrskega predsednika dr. Tomanovića sklenjena stvar. Takoj po Tomanovićevo demisiji bo knez Nikola pomilostil vse one pristaše narodne stranke, ki so bili na pričevanje zloglasnega Nastića obsojeni radi afere z bombami.

* **Iz Vatikana** se potrjuje vest, da bo dunajski nuncij Granito de Belmonte odpoklican. Na njegovo mesto pride toledski škof in benediktinski pater prof. Gallen.

* **V ruski dumi** je znani nacionalistični kričak Markov pobalinsko napadal predsednika in zbornico sploh. Na dnevnem redu je bil zakonski načrt, s katerim se ima odpraviti dosedanja določba, ki izključuje žide od sodnijske službe. Zaradi njegovih barabskih napadov je podpredsednik knez Volkonskij predlagal, da se Markov izključi za 15 sej. Skoraj vsa zbornica je sprejela ta predlog.

Velika nesreča na morju.

Ponoči od petka na soboto se je zgodila v prelivu med otokoma Malorka in Minorka in sredosemskem morju velikanska nesreča. Francoski parnik «General Chancy» se je pogreznil in vsi ljudje na njem, po enih vesteh nad 100, po drugih celo 200 oseb, je utonilo. O grozni nesreči se javlja sledeče:

Pariz, 12. febr. Število žrtev pri nesreči parobroda «Chancy» cenijo na 164. Nekaj poročil pravi, da sta se resila le dva mornarja, potniki pa da so vsi utonili. Eden od rešenih mornarjev pripoveduje, da se je parnik navzlic strašnemu viharju dobro držal svojega kurza. Parnik je trčil v neko skalo in dobil takoj več metrov široko luknjo, skozi katero je vdrla voda z neznansko silo takoj v notranjost. Parnik se je za nekaj minut potopil.

Bruselj, 12. febr. Na parniku je bilo 87 potnikov in 47 mornarjev, skupaj torej 134 mož. Parnik je imel 2920 ton in je vozil iz Marselja v Atžir. Nekateri pripovedujejo, da je bilo na ladji celo 200 oseb.

Pariz, 12. febr. Vest o potopljeni ladji je vzbudila tu venkansko paniko, ker je mnogo rodbin pričakovalo svoje znance in prijatelje. Vzroka parnikove nesreče se še ni dognalo. Kapitani vseh došlih ladij pripovedujejo, da so divjali te dni po Sredozemskem morju taki viharji kakor 40 let ne.

Umetnost in književnost.

Cankarjevi «Hlapci».

Hvalabogu: Zbudil se jim je pogum in odložili so krinko, ki so jo nosili nekaj let. Mučno je banavzom, nastopati v ulogah estetov, modernistov, progresistov i. t. d. — pa so zakričali: «Hudiča! Nismo ne misleci, resnicoljubi, po spoznanju stremeči sodobniki. Vrag naj vzame vsa ta duševna bremena. Dobro se nam godi; če smo filistri, pa ostanemo filistri!» In od desne in leve, iz liberalnega in klerikalnega tabora si podajajo roke, pa-lop! — po Cankarju. Nekaj let se niso upali. Zdelo se jim je, da se je javno mnenje obrnilo v prid Cankarju. Prišla je doba, ko so ga vsi «razumeli»; v vsaki vejici so odkrivali specifične Cankarjeve lepote; po kavarnah in gostilnah so adepti «studirali» Cankarjev slog, njegovo «arhitektoniko», njegove «simbole» i. t. d., da bi jih uspešno kopirali. Cankarjeva literatura jim je postajala pojem literature sploh. In naenkrat — boom-mars v ropotarnico z njim. Kdo bi bil ta hip dovolj nesramen, da bi se razglasil za «voditelja slovenske literature» in izmisliil svoji struji dovolj nezmyselno ime, bi pri nas lahko postal slaven za par let.

Pred kratkim, ko je modra ljubljanska cenzura prepovedala uprizoritev Cankarjevih «Hlapcev» v gledališču, so izšli v knjižni obliki. In že je cela vrsta kritikov izrekla svojo sodbo. Z nezadovoljstvom stoji vsi visoko nad Cankarjem in dekretirajo, da so «Hlapci» sad paralize. Postavili so se pa tudi slomškarji (klerikalni učitelji) na nogo, da gromovito protestirajo proti «Hlapcem» in policijske duše rote cenzuro, naj zaboga ne dovoli Cankarjevemu delu stopiti na oder. Slomškarji se namreč čutijo prizadete.

Cankar je seveda sam kriv. Zakaj se ne igra njegova drama v «Deveti deželi» ali pa v «Skandinaviji»? Zakaj pravi učiteljem učitelji, župniku župnik in kovaču kovač? Zakaj se njegove osebe ne imenujejo Bucius, Lucius, Hucius, Birra, Mirra,

Lirra? Le toliko previdnosti bi bilo treba, pa bi brali v kritikah izraze «mojstrsko delo», «čudovito bistvo» etc., «živo življenje»: in morda bi posebno duhovit recenzent celo zapisal: «Če ne bi «Hlapci» igrali v Deveti deželi, bi lahko rekli, da je to najpreciznejša fotografija slovenskih razmer.

Če bi naša ljuba kritika poznala kaj drugega kakor superlative! Prav za «Hlapce» so vsi superlativi neumestni. Nezmyselno bi bilo trditi, da se tej satirični drami sploh ne da prigravarjati, naravnost idiotično je pa, udrihati z leparji po njej. V dveh, treh letih ji bo Cankar sam očital različne napake: tudi razna druga dela sodi danes pač drugače kakor tisti dan, ko je napravil zadnjo piko. Največji umetniki so včasih trpeli silne muke, da njihovo stvarjanje ni moglo popolnoma doseči njihove fantazije. Ampak slabosti, večinoma tehničnega značaja, ki se morejo očitati «Hlapcem», nikakor ne morejo delu vzeti vrednosti, katero mu zagotavljajo številne vrline. Predvsem ne pomaga nobeno lepotičenje: Razmere med Slovenci so res tako klavrae, kakor jih slika Cankar in živ krst ne more utajiti, da je skoraj ves stab klerikalne stranke sestavljen iz renegatov, ki gredo brez prepričanja in brez duševnih bojov tja, kjer je najboljše. Kdo naj se raditega bolj jezi — liberalci ali klerikalci, ni treba vpraševati pesniku. Kako se vrši ta preobrat, kako renegateje pljujejo na svoje včeranje prepričanje, kako se ponižujejo radi ljubega kruhka in kako gojijo karakter, ko je začel zaničevati samega sebe, je Cankar imenitno nasikal. Vrhunec pesniške objektivnosti je pa dosegel z ustvaritvijo svojega junaka; lahko bi ga bil idealiziral, da bi stal pred nami kakor svetnik z žarečo avreolo, a to vablivo sredstvo je odklonil z močjo, ki je vredna vsega priznanja. Nikakršen polubog, ampak človek iz mesa in krvi stoji pred nami, človek, ki dobro ve, da bi bilo bolje ob polnem koritu in niti ne taji, da bi storil to kar sto drugih, če bi mogel. Ampak — on ne more; to je vse. Umetniško krasen moment tiči v tem, da pisatelj komaj namigne, kam gra njegovo optimistično oko. Komaj da se prikaže kovač, ki reprezentira proletariat in boščnost; a tistih par besed, ki jih izgovori kovačevo roko motreči nadučitelj, pove in pomeni več kakor dolgovozna pridiga.

Takega komentirja seveda ne more napisati nihče, kakor bi ga utegnil pisatelj sam, če ne bi bilo tako delo vsakemu umetniku zoperno. Najbrže se pa zdi Cankarju smešno, če hočejo drugi komentatorji reducirati vso dramo na učiteljstvo. To je tako, kakor če bi prišli mizarji ali pa železnikarji in zarohneli: «Kaj? Samo kovači so kvas boljsega življenja? Kaj smo mi same grize?» — Med učiteljstvom, ki je gospodarsko posebno odvisno od vladajočih, je mnogo uskokov; ampak ne samo med učitelji. In tako slep ni Cankar, da ne bi videl tega. Kdor ve, da je Cankarjeva navada, zapisati le to, kar se mu zdi važno, bi pač lahko spoznal iz mnogih besed, da velja njegova satira Slovincem današnjih dni, pa bi tedaj tudi vedel, da je smešno, delati se užaljenega. Tudi pesnik je učitelj. Seveda — zato se ni čuditi, da ga učenci ne ljubijo.

Domače vesti.

— **Loterija svetnikov.** Kaj, to je pa nekaj novega! Cenjenemu čitatelju je pač znana mala c. kr. loterija, morda tudi velika državna loterija in kvečjemu še srečolov, ki se igra na veselicah, o loteriji svetnikov pa gotovo še ni slišal. Pa vendar je tako blizu, da lahko tudi slovenski nevernik vanjo stavi. Če bi kaj zadel, je seveda skrivnost nebeskih financarjev, o katerih pa ni znano, kakšno organizacijo imajo in kako se pride do njih. Bralac bi rad vedel, kje je ta loterija, da morda tudi vanjo stavi ter zadene vsaj kak galerijski sedež v nebesih! Da ne bo predolge muke, bodi povedano, da je ta loterija iznajdba ljubljanskih klerikalcev. Samo nekoliko neprijetna je navada, da razdeljujejo dobitke v nebesih, denar se pa pobira na zemlji. Kolektura se nahaja v dr. Krekovi trdnjavi — v tobačni tovarni! — Upravlja jo «Marijina hči» M. K. Po kakšnem potu dobiva neboška obvestila, je pa skrivnost sentjakobskega farovža, kajti tu je — blagajna. Za en groš se lahko dobi ambo, estrat ali pa celo sekaterno! Zadene pa vsak groš! Poslovanje je čisto enostavno. Na listke se napišejo imena svetnikov, kakor: Sv. Luka, Sv. Boštjan, Damjan, Pakracij i. t. d. Ti listki se zvijejo ter stresejo v predpasnik. Nato gre loterijska «urada» od delavke do delavke, venomer ponavljajoč: Ala, svetnike po groš! Vzemi en'ga al' pa dva! Brumne loteristovke se seveda kar pulijo in kaj čuda, če katera zadene plčastega Elijo ali pa rogatega Lukeža! Loterija se mora izvršno obnašati; zakaj svetnikov ne zmanjka nikdar. Če jih je en teden premalo, jih pride prihodnji mesec stoinja več. Vsaka loteristovka mora pomoliti k zadetemu svetniku par očenašev; če pa nobenega, je pa tudi dobro; glavno je, da je dala groš. Niktjasti novci ročajo v sentjakobski farovž, kjer se za loteristovke bere masa, najbrže, da bi jim bog dal več pameti. Kakor se vidi, dr. Krekovo «organizatorično delo» izvršne napreduje. Vzaj naj mu potem zameri, če v «Unionu» venomer kriči, da vsi socialni demokratje iz tovarne ven, ker nimajo zaupanja v loterijo svetnikov! Če bi «brezverec» uprizoril tako loterijo brez svetnikov, bi se reklo, da je lumpovska sleparija. Ker se pa uprizarja s svetniki in pod popovsko patronanco,

se bo pa nazadnje še imenovala «uredba postavno priznane cerkve». Za vsak slučaj bi vendar bilo dobro zvedeti, kako se ima taksirati ta, vsaj za pridelitelje koristna ustanova.

— **Jugoslovanski minister**, katerega se ni, je dvignil v javnosti že več prahu kakor cel dragonski polk. Doma se kregajo radi njega liberalci in klerikalci, ki ga drugi drugim ne privoščijo. Zadnjič je dunajska «N. Fr. Presse» nekaj pripovedovala, da bi imel bivši deželni glavar Detela postati minister za delo, kar je je seveda silovito ujezilo in takoj je bila doma besna polemika. Ne vemo, če je Preša res tako dobro poučena; navadno je v tem nemškem «Slov. Narodu» več laži kakor resnice. Ampak lahko priznamo, da nas Detelovo ministrstvo tudi ne bi kdove kako navdušilo. V deželnem odboru je bil pl. Detela figurant, ki je s svojim lesenim dostojanstvom spominjal na dobo kit in nenaravne besedne telovadbe; klerikalci so bili sami veseli, da so se ga iznebili. Kaj naj bi mož, ki mu je res novejši čas velikanska sfiga, opravil v ministrstvu, kjer je treba več znanja in iniciative kakor v vsakem drugem, tega tudi Šušteršič in Krek ne vesta. Bienerthu bi bilo že verjeti, da bi najrajši dobil takega možakarja v svoj kabinet. Prav mogoče je tudi, da je hotel biti zvit kakor tisti modrijan, ki je mislil napraviti, da bi bil volk sit in koza cela. Detela bi bil Slovenec in Jugoslovani bi morali biti prepričani, da imajo svojega ministra; in bil bi tako malo Slovenec, da ga nemški nacionalci ne bi smatrali za jugoslovansko koncesijo. A se o tem se je Bienerth zmotil. Nova Preša, ki se tako imenuje radi svoje starikavosti, je besnela. Planinski Nemci so zarahneli in češki Nemci so se jim pridružili pa prisegajo, da gredo rajši v Palestino, nego da bi dovolili imenovanje jugoslovanskega ministra sploh. Uoogi Bienerth pa ne ve, kako bi ohranil kožo in nastil volka.

Naša vera v jugoslovanskega ministra, naj bi že bil resortni ali pa narodni minister, ni bila nikdar tako trdna kakor liberalna in klerikalna. Radi verjamemo, da bi par oseb z njegovo pomočjo lažje prišlo do sinekur, ampak za narod ne napravi posemezen minister ničesar, če je sistem proti narodu. Toda če je pobožna vera naših meščanskih strank v jugoslovanskega ministra vredna smehljaja, bi se človek na ves glas zakrohotal nemško-nacionalnemu repenčenju proti imenovanju takega junaka. Krohotal, ne pa jezil. Kajti če mislijo nemško-nacionalni gospodje, da je dandanes še mogoče, uniformirati vso Avstrijo na nemški način, tedaj jih nihče ne more smatrati za junake, ampak le še za zakasnele dvorske norce. In smešni, ne pa nevarni, so tudi vsi tisti «argumenti», na katere opirajo svoje proteste: Interesi planinskih dežel, posestno stanje, avstrijske tradicije i. t. d. Strojne puške, torpedi, brzostrelni topovi — to je orožje; zarjavele sulice, turške «lumbarde» in «čičafaji» pa sodijo le še v muzej ali v ropotarnico in niti otrok se jih ne boji.

— **Družba sv. Cirila in Metoda in socialna demokracija**. Dodatno k uvodniku v 17. številki «Rdečega Praporja» omenjamo, da si je osobito ljubljanski g. župan izbral za posebno vspešni argument, s katerim maha po slovenski socialni demokraciji, dejstvo, da je češka socialna demokracija za češko Šolsko Matico, dočim se slovenska za Ciril-Metodovo družbo nič kaj ne ogreva. G. župan se poslužuje tega vedoma prav nepoštenega dokazovanja! Stavija namreč kot predpogoj za svojo trditve, da stojita obe šolski družbi, češka in slovenska, na enaki kulturni podlagi. To pa ni resnično! Češka Šolska Matica deluje v svojih zavodih v vse drugačnem smislu in duhu, nego slovenska Ciril-Metodova družba. Češka je napredna in moderna; klerikalci ji tudi nasprotujejo na celi črti. In kaj je s slovensko? Ta ne more biti napredna, ker bi drugače delala proti svojim pravilom in načelom; kajti ona je bratovščina sv. katoliške cerkve! To smo morali pribiti vsem naprednim narodnjakom, ki so člani družbe sv. Cirila in Metoda, da bodo vsaj vedeli, kakšne so njihove dolžnosti napram družbi: ne samo plačevati, tudi moliti morajo!! Dr. D.

— **Predavanje v Ljudskem odru v Trstu**. V petek dne 4. t. m. je predaval v «Ljudskem odru» v Trstu sodr. dr. Josip Erfolja o predsoških. Udeležili so se predavanja pač kakor navadno, skoraj sami delavci in sicer v navadnem velikem številu. Častno je bilo zastopano dijaštvo. Dr. Erfolja je prav dober govornik in skrben predavatelj. Zato si je že s tem svojim prvim predavanjem zagotovil simpatije naših poslušalcev, ki bodo tudi v bodoče radi prihajali poslušati njegovo toplo, zanimanje vzbujajočo in prepričevalno besedo. Odobravanje, ki ga je žel med in po predavanju, nam priča, da je predavanje zelo ugajalo, kakor je zaslužilo. Poroča se nam, da je dr. Erfolja obljubil za letošnjo sezono še par predavanj o zelo zanimivih predmetih in upamo, da se to kmalu zgodi. — O predavanju je poročala tudi «Edinost». Pa je povedala, da je predavatelj poleg nemškega, češkega, poljskega in italijanskega šovinizma «prav po nepotrebnem» omenil še slovenski narodni šovinizem, katerega pa da ni. To, da je ona «Edinost» že neštetokrat dokazala. Nočemo zaradi tega polemizirati z «Edinostjo». Predavanja v «Ljudskem odru» se javna in vsled tega podvržena javni kritiki. Vsakemu, ki se ne strinja, je prosto, da se oglasi in svoje mnenje pove bodisi na predavanju ali v listu. Ampak kakor se predavatelj potrudil,

da z dejstvi opraviči sklepe svojih izvajanj, tako je tudi dolžnost onega, ki kritizira, opravičiti svoje nasprotno mnenje. (Kaj mislijo tržaški sodrugi, da je «Edinost» res sposobna za pošteno kritiko? Prav s tem, da zanikuje slovenski šovinizem, dokazuje, da je sama zabito šovinistična. Sicer pa ta stara gos razven šovinizma itak ničesar nima v sebi. Ali naj gos poje kakor slavec?)

— **Ali je učitelj uradna oseba?** Najvišje sodišče je v soboto razpravljalo o ničnostni pritožbi posestnika Jos. Pliberška iz Dobrne. Učiteljica je njegovega sina zaprla, ker je bil poreden. Pliberšek je na to prišel v šolo ter odpeljal kljub ugovoru učiteljice sina iz šole. Na poti je srečal nadučitelja Ivana Voglarja, ki mu je dobrohotno nasvetoval, naj pusti dečka v šoli. Ker je Pliberšek jel zabavljati, je nadučitelj prijel dečka za roko in izjavil, da mora pričo očetove nasilnosti ostati v šoli, da pretrpi kazen. Pliberšek je dečka s silo iztrgal nadučitelju iz rok ter ga odvedel domov. — Okrožno sodišče v Celju je Pliberška obsodilo radi hude delstva javnega nasilstva, češ, da je nadučitelj uradna oseba in da se je obsojenec upiral uradnemu poslovanju. Proti tej razsodbi je Pliberšek vložil ničnostno pritožbo na najvišje sodišče, češ, da je učitelj uradna oseba samo v šolski sobi. Najvišje sodišče je tožbo zavrnilo kot neutemeljeno ter izreklo, da je učitelj, oziroma nadučitelj uradna oseba ne samo v šolski sobi, marveč povsod, kjer nastopa proti učencem kot šolski vodja.

— **Samomor mornarja**. Pri «lovcu» v Trstu se je prejšnji teden ustrelil v glavo vojak c. in kr. mornarice Marko Kasič, vkrcan na torpedovki «Kukuk», ki je vsidrana v tržaškem pristanu. Kešiču so bili njegovi starši izročili 70 K, da jim nekaj nakupi, a fant je ves ta denar zaigral v neki gostilni in se vsled tega ustrelil. Poveljstvo imenovane torpedovke je Kešiča popisalo kot vzornega in vestnega vojaka. Policija je aretovala nekoga 29letnega Luko Vladiča iz Siska, ker sumi, da je pri igri Kešiča ogoljufal ter ga je izročila dež. sodišču.

— **Neuroča na železnici**. Na postaji v Vuzenici na Spod. Stajerskem je zadel tovarni vlak sprevodnika Schinderlinga v hrbet s tako silo, da je še isti dan umrl.

Zadnje vesti.

Ogrska kriza. Budimpešta, 14. februarja. K prestolnemu nasledniku Fran Ferdinandu bo, še preden odpotuje na brionski otok, poklicanih več ogrskih političarjev na avdienco. Namen teh avdienc je, pridobiti dotične političarje, da bi podpirali Khenovo vladu in pomagali pospešiti volilno reformo.

Budimpešta, 14. februarja. Razpust ustayne stranke je gotova stvar. Večina njenih članov vstopi v Khenovo vladno stranko. Andraš s svojimi najbližjimi pristaši ostane izven strank.

Generalno ravnanje državnih železnic. Praga, 14. februarja. Češki listi javljajo, da se ima v bližnjih dneh ustanoviti na Dunaju generalno ravnanje za vse državne železnice. V prvi vrsti se baje osnuje pet centralnih uradov in sicer: Upravni, tehnični, tarifni, kontrolni ter urad za vozni park. Tem oddelkom bi pozneje stopil sekcijski predstojnik na čelo. — Češki listi protestirajo proti taki organizaciji državnih železnic, češ, da se z njo krepča centralizem in nemška nadvlada.

Krvava nedelja na Pruskem. Berlin, 14. februarja. Infamni načrt volilne reforme, ki ga je pruska vlada predložila deželnemu zboru, je včeraj spravil berlinske delavce na noge. Opoldne je bilo v samem Berlinu 34 socialno-demokratskih protestnih shodov, katerim so sledile velike demonstracije. Znana pruska policija je mobilizirala vse, kar je imela, zlasti je «zavarovala» kraljev dvor, parlament in gosposko ulico «Pod lipami». Demonstracij se je udeležilo do 80.000 delavcev. Brutalnost policije je povzročila več hudih spopadov. Trjuje delavci so s sabljami in revolver-skimi strelji težko ranjeni; lahko ranjenih je veliko število, ne ve se pa še, če niso rane nekaterih tudi težke. Neki policijski častnik je bil zadet s kamnom.

Halle ob Sali, 14. februarja. Včeraj je bil tukaj velik shod v protest proti vladni volilni reformi. Po shodu je bila velika demonstracija. Ker je policija hotela množici brez vsakega razloga zabraniti pristop na glavni trg, je prišlo do hudega spopada. Policija je množice napadla s sabljami, ljudstvo se je branilo s kamenjem. Mnogo oseb je ranjenih.

Neuroča na morju. Pariz, 14. februarja. Časopis trdijo, da je bilo na ladji «General Chanzy» mnogo smodnika, ki je morda eksplodiral, ko je barka navedla.

Palma, 14. februarja. Guverner balearskih otokov izjavlja, da je vsled silnega viharja na morju vsaka akcija radi ponesrečene ladje «General Chanzy» nemogoča. Verjetno se mu zdi, da se je vendar kaj oseb rešilo, ki so se menda držale ostankov razbite ladje.

Nuna na čelu vlomilcev. Peterburg, 11. februarja. Iz Jakaterinoslava se javlja, da so prijeli tam vlomilce, ki so v Čenstohovu vlomili v Marijino cerkev in pokradli za več milijonov vrednosti. Nuna Verbova, ki je navidezno zelo sveto živala, je bila na čelu dobro organizirane tatinske bande, ki je kradla največ po samostanih. Pri nuni so

našli največji del v čenstohovski cerkvi pokradenih dragocenosti.

Strokovni pregled.

Občni zbor kovinarjev v Pulju se je vršil v nedeljo, dne 6. februarja 1910 v prostorih novega «Delavskega doma» ob nepričakovano veliki udeležbi. Podpredsednik je otvoril občni zbor s primernim nagovorom in naznanil, da je predsednik sodr. Zonaggio bolan in se ne more udeležiti občnega zbora. Tajnik je prečital zapisnik občnega zbora v treh jezikih. Nato je podal blagajnik svoje poročilo od 1. januarja 1909 do 31. decembra 1909. Po tem je posniti sledeča: iz l. 1908 je bilo vstopnin 100 K 81 v; l. 1909 je bilo 95 novih članov po 20 v, vstopnina znaša 57 K; prispevki 2400 K; ena članska knjiga 20 v; čisti dobiček od neke veselice 192 K. Torej skupnih dohodkov 2750 K 1 v. Stroški: Naročnina časopisov: 116 K 42 v; za knjige 155 K 25 v; predavanja 10 K; agitacija 49 K; izredne podpore 77 K 20 v; inventar 8 K; za razne potrebe 10 K; tajništvo 33 K 16 v; v pobotnicah centrali 433 K 4 v; denarja centrali 1633 K 44 v. Skupnih stroškov je bilo l. 1909 2530 K 51 v; ostane v blagajni 219 K 50 v. Strokovni kovinarski tajnik sodr. Chiussi je v kratkem poročal o delovanju podružnic kovinarske stroke in povedal, da je centrala nastavila 21 tajnikov. Povedati nam je še, da se tukajšnji arzenalski delavci, po večini kovinarji, zelo zanimajo za svojo organizacijo. Dandana pristopajo novi člani vseh narodnosti in lahko rečemo, da ako bo to zanimanje potrajalo, bomo imeli v kratkem večino kovinarjev organiziranih. — Smešno se nam pa zdi, da se je tudi «N. D. O.» začela vtkati med kovinarske delavce. Ali kovinarji so zavedni ljudje in odgovarjajo narodnim gospodom, kakor se jim spodobi. Vidi se, da «N. D. O.» iz te moke ne bo napravila kruha. Maogokrat se je že temeljito opekla in mi ji garantiramo, da se bo še. In to ne bo dolgo trajalo! Slovenskim in hrvatskim sodrugom pa priporočamo večje zanimanje do čitanja našega časopisa. Sodrugi! pomislite, da ni dovolj biti samo organiziran. Ako si hočete ustanoviti lepšo prihodnost, se morate brigati tudi za časopisje in politične organizacije. Organizacija je samo bojvena forma, ni pa orožje. Glavno orožje nam je dobro časopisje. Žalibog nimamo ne slovenskega, ne hrvaškega časopisa, še dovolj razvitega in razširjenega in to nič preveč ne koristi delavstvu. Zatorej, sodrugi in prijatelji, pozivljamo Vas, da se cim krepkejše primete, in po svoji moči podpirate naše glavno glasilo «Rdeči Prapor», ki je dosedaj še razmeroma premajhen. Nam bi bilo treba dnevnik in ta dnevnik bi se lahko bavil tudi s strokovnimi stvarmi. To pa dosežemo le, ako vsi po svoji moči podpirajo list in ga sirijo. Le s pomočjo časopisja smo gotovi našega uspeha in trumfa. Sodrugi, na delo!!

Raznoterosti.

† **Nezgod pri ruskem dvornem vlaku**. Poseben vlak, v katerem sta se peljala ruski finančni minister in državni preglednik, je povozil 10 km pred Carskim selom poročnika, ki je s svojo patroljo varoval črto. Vsled groznega mraza je preslišal bližajoči se vlak.

† **Strup za zdravilo**. Neki tapetnik v Bremenju na Nemškem se je hotel 5. t. m. poročiti. 4. t. m. je šel k nekemu slovitemu zdravniku, da bi mu operal bezgavke. Zdravnikova pomočnica, ki ji je zdravnik ukazal napolniti injekcijsko brizgalko z neko tekočino, je steklenico s pravo tekočino zamenjala s steklenico, v kateri je bil strup. Ko je zdravnik izvršil injekcijo, se je bolnik začel tresi po vsem telesu in je v par minutah umrl. Pri sekciji trupla se je izkazalo močno krvno zastrupljenje. Zdravnikovo pomočnico so zaprli.

† **Zanimiva prirodna prikazon**. 4. febr. je začelo v kraju Mugellu blizu Florence naenkrat deževati kamenje. Nebo je bilo oblačno in je kazalo na dež. Za nekaj sekund so bile ceste, polja in vinogradi pokriti s kamenjem. Škoda po vinogradih in sadnih vrtovih je ogromna. Hitro po tem čudežnem dežju so se oblaki raztrgali in ljudje so videli sijajno repatico. Ljudstvo se je silno prestrašilo. Preiskovanje kamenja je pokazalo, da so to bili meteoriti.

† **Eksplodizija v tovarni patron**. V tovarni Sellier & Bellot v Žižkovu pri Pragi je nastala velika eksplozija, ki je celo čistilnico popolnoma podrla in pod razvalinami pokopala 62letnega delavca Vaclava Novaka.

H. Suttner

Ljubljana :: Mestni trg
razpošila ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko tvrdko. — Veliki novi cenik sastonj.
Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 86 ur idoca K 4.50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veritico s slov. trakovi: nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—. 59

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

50 % prihranka

na stroških v gospodinjstvu in vobče trdno zdravje dosežejo v rodovini tiste gospodinje, ki kupujejo namesto kave. čaja, sladnega čaja i. t. d. najboljše in najcenejše hranivo, imenovano 52-29

Sladin

t. j. dr. Trnkoczyja sladni čaj. Sladinu je treba dodajati malo mleka in sladkorja, zaradi tega se pri njem mnogo prihrani. En zavoj 1/4 kg velja 50 vinarjev. Po pošti pošiljamo najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v Ljubljani, lekarna Trnkoczy.

„Jurjevo čistilo“ je danes specialiteta vs h krem, ostane vedno sveža, torj se ne posuši, daje najlepši in najhitrejši blesek, se dobiva povsod in ima ljubljanski grad kot varstveno znamko.

Vsak kdor varuje svoje čevlje, rabi edino

„Jurjevo čistilo“

ki je v svoji dobroti nedosegljivo. V vedni uporabi napravi usnje zelo mehko. Edina izdelovalca: 10-4

Kregar & Seljak - Ljubljana.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-28

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 steklenic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Občno konsumno društvo v Zagorju

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

vabi svoje člane na

redni letni občni zbor

ki bo v nedeljo, 27. februarja 1910 v gostilni Petra Goveška na Toplici ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. — 2. Računsko poročilo za leto 1909. — 3. Poročilo nadzorništva. — 4. Sklepanje o čistem dobičku. — 5. Poročilo revizijskega preglednika. — 6. Volitev treh članov nadzorništva in enega namestnika. — 7. Razno.

Vstop dovoljen samo članom.

Za nadzorništvo:

IVAN WALLAND.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“! Povsod za

Delavski žepni koledar

za leto 1910

je izšel.

Cena 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

Močenje postelje

se jamčeno ozdravi takoj. Pojasnila brezplačno. Sporočiti je starost in spol. Tople zahvale. Zdravniško priporočeno.

Zavod „Sanitas“

Velburg P 848 (Bavarsko.)

Kavana

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Občno konsumno društvo v Idriji

vpisana zadruga z omejeno zavezo

vabi vse zadružnike in zadružnice na

redni letni občni zbor

ki bo dne 20. februarja 1910 v Idriji pri „Črnem orlu“. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1909.
3. Razdelitev čistega dobička in podelitev odveze predstojništvu.
4. Poročila o izvršeni reviziji.
5. Volitev treh članov nadzorništva in dveh namestnikov.
6. Potrdilo poimenovanja dosedanjih „obligacij“ na „hranilne vloge“.
7. Nasveti in predlogi.

Nadzorništvo.

Pristop na občni zbor s člansko izkaznico, oziroma s potrdilom o oddanih znamkah.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani

Telefon števil. 168.

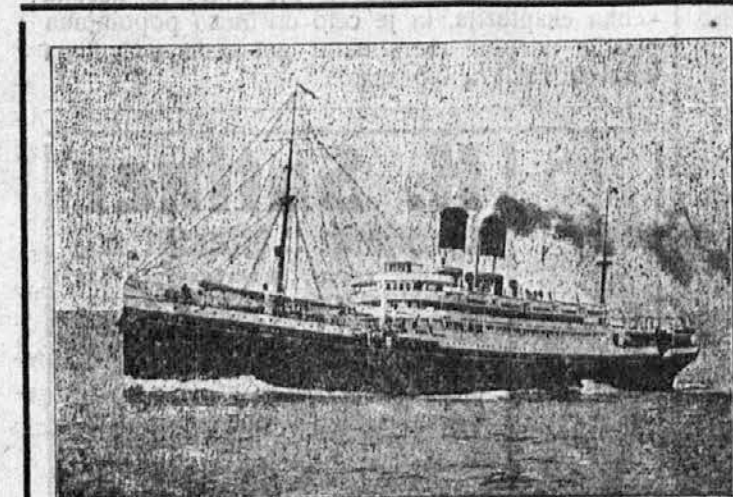
Telefon števil. 168.

priporoča svoje

Izborna plivo v sodnih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

52-3

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

52-4 z

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezničnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.